

སྟོང་བཙན་རྒྱལ་རབས་སྐབས་སུ་ཆབ་སྲིད་དཔལ་

འབྱུང་སྐྱེར་མདོ་ཙམ་གླིང་ག།

སྟོན་དུ་ཤེས་དགོས་པ།

དཔེ་ཆའི་མཚན།

སྒོང་བཙན་རྒྱལ་རབས་སྐབས་སྤྱི་ཆ་བཟུང་སྤྱི་དཔལ་འབྱོར་སྐོར་མདོ་ཙམ་གྱི

ང་བ།

ཚུམ་པ་པོ།

ཆ་བའི་པིར་རྩེ་ལམ་ཆ་སྒྲང་བསྟན་འཛིན་ཆོས་འབྱུང་།

ནང་དོན་གནད་བསྟུས།

སྒོང་བཙན་རྒྱལ་རབས་སྐབས་སྤྱི་དབང་དང་དཔལ་འབྱོར་འཕེལ་རྒྱས་བ

ཏང་བའི་རྒྱུད་རིམ་ཁོད་དུ་འཕྲད་པའི་དཀའ་སྤྱད་དང་མཛད་རྗེས་སྐོར་མདོ་

ཙམ་གྱིང་ཡོད།

ཚུམ་སྒྲིག་པ།

ཉི་མ་ལའི་རིག་མཛོད་འཕུལ་དེབ་དཔེ་མཛོད་ཚུམ་སྒྲིག་ཁང་།

དུས་ནམ་འཕུལ་དེབ་ཏུ་ཕབ།

སྒྲིལ།

༢༠༡༥. ༢. ༣

དེབ་དབང།

ཉི་མ་ལའི་རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་གཞུང་སྐྱབ་ཁང།

འབྲེལ་བ་བྱེད་ཡུལ།

སྒྲིའི་ལྟ་སྒྲུལ་བ།

༡༣༩༠༤༧༠༢༡༧༣

གཞུང་ལས་ཁང།

༠༢༤_༧༥༣༣༢༢༧

ཡིག་སྒྲམ།

Himalayanc@163.com

དྲ་ཆིག།

www. Himalayane. com

ཕྱི་མ་པ་པོའི་ངོ་སྤྲོད་མདོར་བསྟུན།

ཆ་བའི་པིར་རྩེ་ལམ་ཆ་སྒྲང་བསྟན་འཛིན་ཆོས་འབྱུང་ནི་བོད་ཆོལ་ཁ་གསུམ་

གྲི་ཡ་གྲུལ་མདོ་སྤྲོད་བར་ཁམས་ཆ་བ་དཔལ་ཤོད་དམ་སྒྲང་དྲུག་གི་ཡ་གྲུ

ལ་ཆ་བ་སྒྲང་སྤྲོད་རྩེ་ལམ་འོངས་བྱུང་།

ཐོབ་ཐང་།

དེང་རབས་ན་གཞིན་གྲི་ཕྱི་མ་པ་པོ།

ཕྱི་མ་པ་པོའི་གཏམ།

སྤྱིར་རྒྱལ་རབས་ཞེས་པ་ཡུལ་ལུང་ཞིག་གི་མི་རིགས་དང་རྒྱལ་བརྒྱད་རིམ་

པ་བྱུང་བ་གཙོ་བོར་བརྗོད་པའི་ཞར་ལ་སྐབས་སོ་སེའི་རྒྱལ་པོ་ཚོའི་ཚོས་སྤྱི

ད་ཀྱི་མཛད་པ་བསྐྱེད་ས་ལུགས་ཆབ་འབངས་སྤྱིའི་བསམ་སྒྲུབ་གནས་བབ་

དང་འཛོལ་བའི་གོམས་གཤེས་   དཔལ་འབྱོར་   དམག་དོན་

ཤེས་རིག་གི་འཕེལ་ཚད་སོགས་གསལ་བའི་ངག་རྒྱན་དང་ཡིག་ཐོག་ཏུ་བྲི

ས་པའི་གཞུང་ལུགས་ལ་གོ་དགོས།

དེར་སྐབས་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་གཞོན་ལྷགས་འོག་བྲིས་པའི་འབྲེག་ལའད་ཀྱིས་

འཛམ་གླིང་ཡོངས་ལ་བྱུང་བཞིན་པའི་གསེབ་ཏུ་བོད་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་

འི་རྒྱལ་རབས་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་བདེན་དོན་ངོ་མོ་བརྒྱགས་བཞིན་པའི་སྐབས་འདི

རང་ཚོས་འདས་པའི་རྒྱལ་རབས་དང་ལོ་རྒྱུས་ལ་སྦྱངས་བཞད་ཀྱིས་རྒྱས་

ལོན་བྱེད་རྒྱ་གལ་ཆེ་   《   རྒྱངས་ཀྱི་ཕོ་ཏི་བསེ་རུ་   》

ལས་""ལར་སྐྱེས་པའི་མིས་རང་གི་སྐྱེ་བརླུང་མ་ཤེས་ན་ནགས་ཁུང་གི་སྤྱེའུ

་དང་འདྲ་མི་རང་གི་ཆོ་འབྲང་མ་ཤེས་ན་གཡུ་འབྲུག་ཟོལ་མ་དང་འདྲ་ཡབ་

མིས་ཀྱི་ཆེ་གཏི་ཡིག་ཆང་མ་ཤེས་ན་མོན་ཁུལ་ཡལ་པོ་དང་འདྲ་""ཞེས་ག

སྟངས་པ་ལྟར་རང་ཅག་གི་ཡབ་མིས་གོང་མ་ཆོའི་སྐྱེས་ཁུངས་དང་འདས་

པ་ལས་མ་འོངས་པའི་ཁ་ཕྱོགས་འཆོལ་བ་སྤྲོན་གྱི་རྒྱལ་པོ་དང་པཎ་གྲུབ་

ལོ་རྒྱ་བ་སོགས་དམ་པ་གོང་མ་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་སྲིད་དང་ཤེས་རིག་དཔལ་འ

བྱོར་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་ལས་རིམ་ནང་བཞག་པའི་རྒྱབས་ཆེན་མཛད་རྗེས་ལ་དྲི

ན་གསོ་དང་རྗེས་སུ་འཇུག་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན།

གནའ་དང་ད་དུང་གྱི་མཁས་པ་མང་པོས་ཀྱང་དགོས་དོན་འདི་ལ་གཟིགས་

་ནས་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་རབས་ལོ་རྒྱས་བརྩམས་ཆོས་གྲངས་འབོར་ཏེ་ཅང་མང་

པོ་ཡོད་ལ་དུས་རབས་ཀྱི་ཆབ་བྱེད་ཐུབ་པའི་དཔེ་མཆོན་འགའ་དངས་ན།

དུས་རབས་བདུན་པའི་ནང་ཆོས་རྒྱལ་སྲོང་བཙན་སྒྲུལ་པོས་

《 མ་ཁི་བཀའ་འབུམ་ 》 《 བཀའ་ཆེམས་ཀ་ཁོལ་མ་ 》

དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་ནང་སྤྲ་གསལ་སྒྲུང་གི་ 《 སྤྲ་བཞེད་ 》

《 པད་མ་བཀའ་ཐང་ 》 《 དུན་ཉོང་གཏེར་ཡིག་ 》

དུས་རབས་བརྒྱ་གཅིག་པའི་ནང་ཁུ་སྟོན་བཙུན་འབྲུས་གཡུང་རྩུང་གི་

《 ལོ་རྒྱུས་ཆེན་མོ་ 》 ཉང་ཉི་མ་འོད་ཟེར་གྱི་ 《 ཉང་ཆོས་འབྲུང་ 》

དུས་རབས་བརྒྱ་གཉིས་པའི་ནང་ལྷེ་འུ་ཇོ་སྤྲུལ་གྱི་ 《 ལྷེ་འུ་ཆོས་འབྲུང་ 》

ས་ཆེན་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་ 《 རྒྱལ་རབས་ 》

དུས་རབས་བརྒྱ་གསུམ་པའི་ནང་འགྲོ་མགོན་འཕགས་པའི་《རྒྱལ་རབས་》

ཁོད་པ་སློ་གྲོས་ཐོགས་མེད་གྱི་ 《 སྤྲིད་པ་རྒྱུད་གྱི་ཁ་བྱང་ཆེན་མོ་ 》

ནེ་འུ་པ་རྟེ་ཏ་གྲགས་པ་སྟོན་ལམ་གྱི་ 《 སྟོན་གྱི་གཏམ་མེ་ཏོག་སྤེང་བ་ 》

དུས་རབས་བརྒྱ་བཞི་པའི་ནང་འགོས་ལོ་གཞིན་རྒྱ་དཔལ་གྱི་《དེབ་ཕྱོན་》

གྲོང་ཆེན་དྲི་མེད་འོད་ཟེར་གྱི་《གཏེར་འབྱུང་རིན་པོ་ཆེ་ལོ་སྐུམ་》ལུ་སྟོན་གྱི་

《 ཆོས་ཀྱི་གསུང་རབ་རིན་པོ་ཆའི་མཛོད་ 》 ངུ་ཆེན་བསོད་གྲགས་ཀྱི་

《 དེབ་དམར་ 》

དུས་རབས་བཅུ་དྲུག་པའི་ནང་དཔའ་བོ་གཙུག་ལག་མེད་པའི་

《 ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་ 》

དུས་རབས་བཅུ་བདུན་པའི་ནང་རྒྱལ་དབང་ལཱ་པའི་

《 རྒྱལ་རབས་དཔྱིད་ཀྱི་རྒྱལ་མེད་ལྷ་དབང་པ་ 》

སོགས་དུས་རབས་བདུན་པ་ནས་ཉེར་གཅིག་པའི་བར་གྱི་རྒྱལ་རབས་ལོ་རྒྱུ

ས་གྱི་བརྩམས་ཆས་ཅི་བཞི་གཏོས་དང་མཉམ་པ་ཡོད་ཅིང་རྒྱང་མང་ཆེ་བ་

དམ་པའི་ཚེས་ཀྱི་བྱུང་བ་གཙོ་བོ་བརྗོད་པ་ལས་སྐབས་སོ་སེའི་སྐུལ་པོ་ནིད་

ལུགས་ཀྱི་མཛད་པ་རྩལ་དུ་བཏོན་ནས་བཤད་པ་ལོ་རྒྱུས་མཁས་དབང་ད

གི་མདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱི་   《   དེབ་ཐེར་དཀར་པོ་   》

སོགས་འགའ་ཤས་ལས་མེད་པར་མ་ཟད་དུས་འགྱུར་རྗེས་ཀྱི་བོད་ནང་གི་

རྒྱལ་རབས་ལོ་རྒྱུས་མང་ཆེ་བ་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་གཞིན་ཤུགས་འོག་དགོས་དབ

ང་དང་བསྐྱེད་ནས་བརྩམས་པས་དངོས་ཡོད་སྤྱིད་དོན་གྱི་བྱུང་བ་དོ་མ་ལས

་ལྷོག་པའི་རྩུན་པའི་འབྲེག་བཤད་མང་བ་སོགས་ཀྱི་དབང་གིས་བོད་ཀྱི་བཙ

ན་པོ་རིམ་པའི་སྤྱིད་ལུགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དོ་མ་མི་རབས་ཤི་མ་ཆོས་ཞལ་མཇ

ལ་དཀར་བའི་དུས་ཚོགས་སུ་སྒྲིབས།

དེར་བརྟེན་ད་ཐེངས་བདག་གིས་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་གཞི་རྩལ་བརྟེན་ནས་ཆོས་ལུན

་རྒྱལ་རབས་སྐབས་སུ་ཆབ་སྤྱིད་ལམ་ལུགས་སྐོར་ལ་མདོ་ཙམ་གྱིང་རྒྱ་ཡི

ན་ལ་ཡི་གེ་དག་ཆ་སྐོར་ལ་བྱེད་ལུན་སྒྲོག་པ་པོའི་རྣམས་ཀྱི་དགོང་གཞིས་

ཡོད་པ་མཁྱེན་ནོ།

སྟོང་བཙན་རྒྱལ་རབས་སྐབས་སུ་ཆབ་སྟིད་དཔལ་འབྱོར་འཕེལ་རྒྱས་སྟོར་

མདོ་ཙམ་གླིང་ག།

གཅིག། ཕྱི་ཕྱོགས་སུ་འབྲེལ་བ་རྒྱ་བསྐྱེད་བྱས་པ།

ཆོས་རྒྱལ་སྟོང་བཙན་སྐམ་པོས་བོད་ཡོངས་གཅིག་གྱུར་གནང་བའི་མཇེད་

པ་དང་དུས་མཚུངས་སུ་མཐའ་འཁོར་གྱི་རྒྱལ་ཁམས་རྣམས་དང་འབྲེལ་

ལམ་བཅུགས་ཏེ་ཆབ་སྟིད་དང་དཔལ་འབྱོར།

དམག་དོན།

རིག་གནས་བཙས་གྱི་ཁྱབ་ཁོངས་ཇེ་ཆེ་དང་ཇེ་རྒྱས་སུ་བཏང་ཡོད།

༼༡༽ བོད་བལ་འབྲེལ་བ།

བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དེབ་ཐེར་ཁག་ལས་འབྱུང་བ་ལྟར་ན་ཆོས་རྒྱལ་སྟོང་བཙན་

ནི་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ལ་ཐུགས་སྦྱོགས་པ་ཞིག་ཡིན་པ་མ་ཟད་ཆབ་

མིད་ཀྱི་སྒྲིན་རྒྱུ་ཤིན་ཏུ་རིང་བ་དང་མཁས་མཛེས་བརྒྱལ་པོད་ལྷན་པ་ད

ང་མཁུན་སྒྲུབས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཞིག་ཡིན་སྟབས་ཁོང་གིས་བོད་ཡུལ་འ

དིར་སངས་རྒྱས་བསྟན་པ་རྒྱས་པའི་ཆེད་ཡུལ་གྱུ་གཞན་གྱི་རིག་གནས་ད

ང་ལག་རྩལ་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་དེ་དག་བོད་དུ་བྱངས་བའི་ཆེད་དུ་ཕྱི་ཕྱོགས་

སུ་གཉིན་འབྲེལ་གནང་རྒྱུ་ལྷན་ཁྲིའི་ཐུགས་བསྐྱེད་བཏིན་པོར་འབྲུངས།

དུས་དེར་སྒོན་པོ་མགར་ལ་སོགས་པའི་དགྲུང་སྒོན་ཆེ་དགྲུ་རྣམས་དང་བཀ

འ་གྲོས་གནང་ནས་དེ་བཞིན་གྱུ་རྒྱུའི་ཐུགས་ཐག་བཅད་དེ་ནས་སྒོན་པོ་མག

ར་སྟོང་བཙན་ཡུལ་བཟུང་དང་ཐུ་མི་སམ་སྟོ་ཏུ་གཉིས་ཀྱིས་གཙོ་བོར་མཛད་

པའི་སྒོན་འཁོར་རྟ་པ་བརྒྱལ་མ་དུ་ཆས་ནས་ཕྱིན་པས་བལ་པོ་རྒྱལ་པོ་འོད་

ཟེར་གོ་ཆའི་དུང་དུ་སྒྲིབས་རྒྱལ་པོ་དེ་ལ་གསེར་ལ་སོགས་པའི་རིན་པོ་ཆའི་

དངོས་པོ་མང་པོ་དང་རིན་ཐང་གཞལ་དཀའ་བའི་བེ་ཕྱོག་ལ་པ་ར་གའི་ཕྱ་བ

ཏབ་པའི་ཁྱད་ནོར་བཅས་ཉུ་རྟེན་དུ་ཡུལ་ནས་སྒྲོན་པོ་མགར་སྟོང་བཅན་གྱིས
ལྷ་གཅིག་བོད་ཀྱི་བཅུན་པོའི་བཅུན་མོར་སྟོང་བའི་ཆོག་དོན་རྣམས་བལ་ཇེ
འི་སྒྲན་དུ་གསོལ་བ་ལ་བལ་ཇེའི་ཞལ་ནས་ལྷ་གཅིག་སྟེར་མི་འདོད་པའི་ཚུ
ལ་གྱི་གཏམ་ལན་གསུམ་དུ་བྱུང་བར་བོད་ཀྱི་སྒྲོན་པོས་སྟོང་བཅན་སྐམ་པོ
འི་བཀའ་ཤོག་རིམ་པར་བལ་ཇེའི་ཡུག་དུ་ཡུལ་པས་གཅིག་ནས་བོད་ཀྱི་བཅ
ན་པོའི་ཟིལ་ཤུགས་མ་བཟོད་པ་དང་གཉིས་ནས་མཁས་མཛངས་ལྡན་ལ་ད
པའ་ཞིང་བརྟུལ་པོད་པའི་བཅན་པོ་གཞོན་རྒྱུའི་ཡོན་ཏན་ལ་ཡིད་སྟོས་པ་བཅ
ས་ཀྱི་ལྷ་གཅིག་ཁྱི་བཅུན་བོད་ཀྱི་བཅུན་མོར་སྟེར་བར་ཞལ་གྱི་བཞེས།
འི་ཆེ་ལྷ་གཅིག་ཁྱི་བཅན་ནི་བོད་ཡུལ་ས་ཐག་རིང་ལ་ལམ་འཕྲང་བགྱོད་པ་
དཀའ་བ་དང་པ་མར་འཕྲད་དཀའ་ཞིང་ཆ་རྒྱས་མེད་པའི་རྒྱལ་ཁམས་བྱང་
སྟེགས་ཁ་བ་ཅན་དུ་གསལ་གསུམ་པ་ལ་ཐུགས་སྐྱོ་བའི་ངང་རྩལ་མཆིས་མོད་ཡ

བ་གྱི་བཀའ་དང་འགལ་བར་མི་རྒྱས་པའི་དབང་གིས་བོད་གྱི་བཙན་པོའི་ཁ

བ་དུ་འགྲོ་བར་བྱགས་སྤྲུགས་པ་ལྟར་ཡབ་ལ་བུ་མོ་བདག་བོད་ཡུལ་དུ་ཅིས་

ཀྱང་འགྲོ་དགས་པར་ཡབ་གྱིས་བཀའ་གནང་ན་འགྲོ་བ་ལགས་ཀྱང་བོད་

ཡུལ་དུ་དམ་པའི་ཆོས་སྤེལ་ཕྱིར་ཇོ་བོ་མི་བསྐྱོད་དོན་དང་བྱབ་པའི་རྒྱལ་ཚ

བ་བྱམས་པ་མགོན་པོའི་སྒྲུང་བརྟན་ཙན་དན་གྱི་སྐུ་བརྟན་སྒྲོན་མ་སོགས་མ

ཆོད་གནས་གྱི་རྟེན་དུ་ལྷ་བ་དང་བོད་གྱི་རྒྱལ་ཁམས་སུ་བདག་གི་སྤྱོད་ལམ

་དང་བུ་བ་ཇི་ལྟར་བགྱི་བ་སོགས་བསྐྱབ་བུ་མཛད་དུ་གསོལ་ཅིས་ལྷས་པར་

ཡབ་ཇི་རྒྱལ་པོས་རྟེན་སྐལ་དང་རིན་པོ་ཆའི་རྫོང་ས་སྐྱེས་དཔག་དུ་མེད་པ་

ལྷ་གཅིག་ཇི་ལྟར་བཞེད་པ་ལྟར་གནང་ཞིང་ལྷགས་གཉིས་གྱི་བསྐྱབ་བུ་བཟ

ང་པོ་མང་དུ་མཛད་དེ་ནས་ལྷ་གཅིག་ཁྱི་བཙུན་ཉིད་རྒྱན་གྱིས་བརྒྱན་པའི་བ

ཞོན་པ་སྤང་པོ་ཆའི་སྤྱིང་གི་སྒྲོམ་གྱི་ཁང་བུ་རྒྱུང་དུ་འོ་ནང་དུ་བཞུགས་ཏེ་རྟེ

ན་གསུམ་ནམས་དང་ཅིན་པོ་ཆེའི་རྫོངས་སྐྱེས་མང་བོ་བྱན་མེའི་འཁོར་དང་

བཅས་པ་བོད་དུ་བརྒྱུངས།

བོད་ཀྱི་ཐོག་པོ་ལ་བརྒྱ་དང་བཅས་པས་བཙུན་མོ་སྤྲུན་བྲངས་ནས་དགའ་

བསྐྱེད་སྒྲོལ་མོ་སྐྱེ་ཆེན་པོ་དང་བཅས་སྒྲིལ་པོ་༦༣༢པའི་ཁུ་འབྲུག་ལོར་པོ་བྱང་།

དམར་པོ་རི་ལ་རྒྱལ་པོ་སྤྱང་བཙན་སྒྲུལ་པོ་དང་ཞལ་འཛོམས་ཤིང་ལྷ་གཅི

ག་བཙུན་མེ་རིན་པོ་ཆེའི་བྲི་ལ་དབང་བསྐྱར་དེ་ནས་རིམ་བཞིན་དུ་སྒོང་བཙ

ན་གྱི་སྐྱ་ཆེ་སྤྲད་ཅམ་ལ་བལ་ཡུལ་གྱི་རྒྱལ་ཁམས་དེ་བོད་ཀྱི་མངའ་འབང

ས་སྐྱ་གྲུང་ཏེ་དུས་ལྟན་རིང་པོ་ཞིག་གནས་ཡོད་པའི་རྒྱལ་

《 རིག་ཐེར་དཀར་པོ་ 》

ལས་བལ་ཡུལ་ནི་སྒོང་བཅན་གྱི་སྐྱ་ཆེ་སྤྲད་ཙམ་ལ་དབང་དུ་ཆུག་ཅིང་དེ་ན

ས་བབྱང་ཡུལ་ཇི་སྤྱིད་ཅིག་གི་བར་དུ་བོད་འབངས་སྤྱ་གནས་པའི་ལོ་གྲང

ས་སོགས་ལ་ཕྱི་རྒྱུ་མཁས་པ་ནམས་ཁ་མི་མཐུན་ཏེ་འགའ་ཞིག་གིས་འདྲུ

ས་སྟོང་མང་པོ་རྗེའི་སྐྱ་ཆོ་སྦྱད་ལ་བལ་པོ་ངོ་ལོག་ཅིས་ཟེར་འགའ་ཞིག་གི

ས་དེའི་ཡང་གོང་ནས་ཡིན་ཟེར་འོན་ཀྱང་ལི་ཡུལ་ནས་འཕྱོན་པའི་རྒྱལ་ར

བས་དེར་ཁྱི་ལྟུ་གཙུག་བཙན་གྱིས་ཁྱི་ལོ་འདྲན་པའི་སྐབས་སུ་ཡང་རྟའི་

ལོ་ལ་བཙན་པོ་བལ་པོ་ན་བཞུགས་སོགས་ལན་དུ་མར་བྱང་བས་པལ་ཆེར་

ཁྱི་སྟོང་གི་གོང་རོལ་ལ་བོད་འབངས་སུ་ཡོད་དམ་སྒྲུལ་ཡུལ་འདི་བོད་ཀྱི་

ཆབ་འོག་དུ་ཚུད་པའི་སྤྲ་རྟགས་ལྟ་བུ་ཡང་ཁོ་ཆོའི་ཁྱོད་དུ་ན་ཅང་དང་སྒྲུལ་

དང་ར་ཡེ་རྟ་མ་ལ་སོགས་པའི་མིང་ཅན་གྱི་དཔའ་རྩལ་ལྡན་པའི་མི་སྡེ་མང

་དུ་ཡོད་པ་འདི་ཀུན་ཆོས་ལུགས་ཀྱང་བོན་དང་འདྲིས་པའི་ནང་པ་བྱེད་སྐྱད་

ཀྱང་བོད་སྐད་བརྟེན་ཏེ་འབའ་ཞིག་སྤྲ།

རིགས་རྒྱུད་ཀྱང་བོད་ནས་མཆེད་པ་ཁོང་ཅག་རང་ལ་གྲགས་དེར་མ་ཟད་བ

ལ་ཡུལ་མཐིལ་དུ་ཡང་ཕམ་ཐང་དང་བོད་ཐང་ལ་སོགས་པ་བོད་ཀྱི་ཐ་སྟད་

ཆགས་པའི་ས་མིང་མང་པོ་ཡོད་ཆེས་གསལ་བའི་རྟགས་གཞན་ཡང་བོད་

རྩེ་འདུས་སྟོང་སོགས་དེ་ཅ་དུས་མཉམ་པའི་བལ་རྒྱལ་ན་རེན་དེ་བ་མི་དབང་

‘ལྷའི་སྤྲུལ་ཤིལ་དེ་བ་རྒྱལ་བྱིམས་ལྷའི་རྩེ་རིང་ལ་ཡང་’”བོད་ལ་ཁྲལ་འཇ

ལ་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱི་ལོ་ལྟར་ཁྲར་ཅ་པ་རྣམས་ལས་བྱེད་ལྔ་པོས་བཟུང་བར་

བྱ་སྟེ་”སོགས་བྲིས་པ་ཡོད།

གཞན་ཡང་བལ་པོ་རྣམས་ཀྱི་རང་སྐད་དུ་ཡང་མིག་ལ་མིག་དང་སྒྲུ་ལ་སྒྲེ་

པོ་ལག་པ་ལ་ལག་སོགས་བོད་སྐད་ཟུར་ཆག་ཤིན་ཏུ་མང་པོ་འདྲེས་པ་ཞིབ་

‘ཏུ་རྟགས་པས་ཤེས་སོ་བཞིན་ཞེས་གསུང་བ་བཞིན་ནོ།

༩༢༥ བོད་ཐང་འབྲེལ་བ།

རྒྱ་ཡིག་དཔྱད་གཞི་ལྟར་ན་གོང་མ་ཐེ་ཅུང་གི་དུས་སུ་ཅིང་ཀུན་གྱི་ལོ་བརྒྱད་

པ་སྤྱི་ལོ་༦༣༧པའི་ཤིང་རྟ་ལོར་བོད་ཀྱི་ཕོ་ཉ་ཐོག་མར་གོང་མའི་ཕོ་བྲང་དུ་

སྤྲེགས།

གོང་ནས་ཀྱང་བཅན་པོའི་མདུན་དུ་གསེར་ཡིག་ཞིག་བཏང་དེ་ནས་གོང་མ

འི་སྤྲས་མོ་ཞིག་གྲུ་གྲུའི་རྒྱལ་པོ་ལ་བག་མར་གནང་བ་སྔོང་བཅན་གྱི་གསེ

ན་ཏེ་ཕོ་ཉ་ཞིག་སྤྲེགས་དང་བཅས་བཏང་ནས་སྤྲས་མོ་བག་མར་བསྐྱངས་པས

གོང་མས་མ་གནང་དེ་ལ་སྔོང་བཅན་སྤྲེགས་ཁྲོས་ནས་བོད་དམག་དྲངས་

ཏེ་གྲུ་གྲུའི་ཡུལ་བཅོམ་པར་གྲུ་གྲུའི་ནམས་བྲོས་ནས་མཚོ་སྔོན་བྱང་ཕྱོགས་

སུ་སྤྲོས་གྲུ་གྲུའི་ནོར་སྤྲེགས་དང་ཡོ་བྲང་ཐམས་ཅད་བོད་ཀྱི་ལག་དུ་ཤོར་དེ

འི་རྒྱུ་ལ་ཕུ་དང་ཕུང་དང་བ་ཡི་ལང་དང་འཇང་རིགས་རྣམས་ཀྱང་བོད་ཀྱི་

ཆབ་འོག་དུ་ཤོར་དེ་ནས་བོད་ཀྱི་བཅན་པོས་དམག་འབུམ་སྤྲེགས་གཉིས་འབྲི

ད་དེ་རྒྱ་ནག་དུ་སྤྲེགས་རྒྱའི་ཞིང་ཆེན་བྱང་ཙུང་བཅོམ་དེའི་འོག་དུ་གོང་མ་ལ་

པོ་ཉ་ཞིག་གི་ལག་ཏུ་ཡི་གེ་བསྐྱེད་ས་ཤིང་གསེར་གྱི་ཁྲབ་ཅིག་ཀྱང་སྐྱེས་སུ་

ཡུལ་ནས་གལ་ཏེ་སྤྲས་མོ་མི་སྟེར་ཆེ་དམག་བརྒྱབ་སྐྱུ་ཡིན་ཟེར།

གོང་མས་མ་གསན་པར་སྐྱེ་དམག་དཔོན་ཉན་བེ་བྱ་བ་དམག་ཉུང་ཙམ་འ

བྱིད་ནས་བོད་ལ་འཐབ་ཏུ་བཏང་བས་བོད་རྣམས་ཀྱིས་ཁོ་ཕམ་པར་བྱས་དེ་

ཙམ་ན་སྐྱེ་འབངས་སུ་ཡོད་པའི་འཇང་རིགས་རྣམས་ཀྱིས་སྐྱུ་ལ་ངོ་ལོག་

སྟེ་བོད་ཀྱི་ཁོངས་སུ་འདྲིས་གོང་མས་དམག་དཔོན་ནི་ཅི་བྱ་བ་བཀའ་ཕབ་སྟེ་

དམག་ལྔ་བྱི་དང་བཅས་བོད་ཀྱི་སྟོང་དུ་བཏང་སྐྱེ་དམག་རྣམས་མཚན་གཅི

ག་ལ་ཟོང་ཙན་ཡོད་པའི་བོད་ཀྱི་དམག་སྤར་སྟོང་དུ་བརྒྱགས་ཏེ་བོད་མི་སྟོ

ང་ཕྲག་གཅིག་ཙམ་བསད་པས་བོད་རྣམས་འཇིགས་ནས་ཕྱིར་བྱོས་སྤར་ཡ

ང་སྐྱེ་ནག་ཏུ་པོ་ཉ་བཏང་སྟེ་བཟོད་གསོལ་བྱས་ཤིང་སྤྲས་མོ་བསྐྱེད་ས་པར་

གོང་མས་ཀྱང་གནང་དེ་དུས་སྟོང་བཙན་གྱིས་སྟོན་ཆེན་མགར་སྟོང་བཙན་

ལ་གསེར་ཕྱེ་བྲེ་ལྔ་སྟོང་དང་རིན་ཆེན་རྒྱན་ཆ་སྣ་ཚོ་གསུམ་སྟེ་སྟུ་བསྟུར་པས་
གོང་མ་ཡང་མཉེས་ཏེ་སྟོང་བཅན་རང་ལ་ཡང་རྒྱུ་ལྷན་མོ་ཞིག་རྒྱུང་མར་
རྩ་ལ་བར་ཁོ་ན་རེ་ང་ལ་རང་ཡུལ་དུ་རྒྱུང་མ་ཡོད་རྒྱུ་ལ་དང་ངེད་བཅན་པོ་བ
ཅུན་མོ་མ་བསུས་པའི་སྟོན་དུ་ངས་རྒྱུང་མ་ལེན་པ་ཡང་མི་རུང་ཞེས་བྱ་མོ་
ལེན་དུ་མ་འདོད་པས་གོང་མས་ཡང་ལྷག་པར་ཐཛ་གསུམ་མཉེས་དེ་ནས་སྟེ་
ལོ་༦༧༡པའི་ལྷགས་སྤྱང་ལོར་གོང་མས་ཁུན་ཅང་གོང་ཇོ་རིན་པོ་ཆེའི་སྟེ
ས་སྣ་ཚོ་གསུམ་དང་བཅས་བོད་དུ་བརྒྱུངས་དཔོན་ལི་ཏོ་ཙོང་བྱ་བས་བསྟུལ་བོ
ད་དུ་སྟེ་བས་པ་དང་དགའ་བསུའི་མཇེད་སྟོ་བྱ་མོ་མ་པར་མཇེད་རྒྱ་དཔོན་ན
མས་དར་ཟབ་གྱི་གོས་བྲག་མདངས་ཅན་གྱོན་པ་མཐོང་ནས་དེ་ནམས་ཆ
ས་ངན་པའི་ངོ་ཆ་བ་བྱུང་སྟེ་སྟེ་མོའི་ཆེད་དུ་གྲོང་དང་ཕོ་བྲང་ལ་སོགས་པ་ཡ
ང་བརྩེགས་གོང་མའི་སྟེ་མོའི་ཆེད་དུ་གྲོང་དང་ཕོ་བྲང་ལ་སོགས་པ་ཡ

ར་པོ་བྱུག་པའི་སྟོལ་དེ་ལ་མ་དགའ་ནས་སྟོང་བཅན་གྱིས་ཀྱང་སྟོལ་དེ་ཕྱིན་
ཆད་བྱེད་མི་ཆོག་པར་མཇད་བཅན་པོ་རང་ཉིད་ཀྱང་དར་ཟབ་གྱི་གོས་གྱོན་
མི་ཆེན་གྱི་བྱ་རྣམས་རྒྱ་ནག་དུ་ཡོན་ཏན་སྟོབ་དུ་བཏང་གོང་མ་ལ་ཁྱས་ནས་
རྒྱ་མི་ཡི་གོ་མཁས་པ་འགའ་རྩལ་ནས་བོད་དུ་བཏང་གོང་མ་གོ་ལིའི་ཡུལ་
ནས་སྤར་བྱོན་ཆོ་བོད་གྱི་བཅན་པོས་སྟོན་ཆེན་སྟོང་བཅན་རྒྱའི་ཡུལ་དུ་བཏང་
ནས་ཡི་གོ་ཡུལ་བར་གོང་མ་བྱེད་སྟོབས་པར་རྣམ་པར་རྒྱས་ཏེ་ཉི་ཟླའི་འོག་
ན་གང་ཡོད་རང་དབང་དུ་འདུས་ཀྱང་གོ་བྱེད་ལི་རྣམས་ཡུལ་ཐག་རིང་སྟབས་
བཀའ་ལ་མ་རྩིས་དེར་གནམ་གྱི་སྤྲུལ་རང་ཉིད་དཔུང་དང་བཅས་པར་བསྟོད་
ད་དེ་ཆུ་ཆེན་ལེ་བོ་བར་དུ་ཕེབས་ཤིང་གྲོང་བྱེད་དང་དམག་རྣམས་ཆམ་ལ་
ཕབ་སྟེ་རྒྱལ་ཁབ་བཅས་ཕྱིར་བྱོན་པར་ཐོས་ཞེས་སྟོས་དང་བཅས་པ་ཡུལ་ཅི་
ང་ཀུན་གྱི་ལོ་ཉིར་གཉིས་པ་སྟེ་ལོ་༦༧༤པའི་ས་སྟོལ་ལོར་གོང་ནས་གསེར་

ཡིག་པ་ལྟར་ཉིན་ཅི་བྱ་བ་རྟ་པ་སྤྲུལ་ཅུ་དང་བཅས་རྒྱ་གར་དུ་བཏང་།

དེ་དུས་རྟ་པ་གྲོང་ས་ཟིན་ཅིང་རྒྱལ་ཁམས་མི་བདེ་བའི་སྐབས་དང་འཕྲད་ན

ར་ལ་སྤྲུལ་མེད་པའི་བརྒྱུན་གྱིས་སྒྲོན་པོ་ཨུཊུ་ན་བྱ་བ་ཞིག་ཁྲི་ལ་བསྐྱད་ཅིང་

ནང་པ་རྣམས་ལ་ཤིན་ཏུ་འཆི་བར་བྱས་རྒྱུ་འགས་པ་ཡིག་པ་བཅོམ་སྟེ་དངོ

ས་ཆས་རྣམས་འཕྲོག་ཅིང་འཁོར་པ་ལ་ཆེར་བ་བསད་ལྟར་ཉིན་ཅི་རང་ཉིད་

སྒྲོ་བོ་འགའ་དང་བཅས་མཚན་ལ་བྲོས་ཏེ་བོད་ཀྱི་ཆབ་འབངས་སུ་ཡོད་པའི་

བལ་ཡུལ་དུ་སྤྲིབས་ནས་སྟོང་བཅན་ལ་སྐྱབས་བཅོས་བས་བོད་ཀྱི་བཅན་པོ་

འི་བོད་དམག་གོ་རྒྱལ་ཆིག་སྟོང་ཉིས་བརྒྱ་དང་བལ་དམག་རྟ་པ་བདུན་སྟོང་

དང་བཅས་པ་རྒྱ་གར་དུ་བཏང་གསེར་ཡིག་པ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་ཉི་ར་ཉི་ཏ་

ལ་སྤྲིབས་དེ་དུས་ཉིན་མཚན་གསུམ་ལས་འཐབ་མ་དགོས་པར་རྒྱལ་ས་ག

ཙོ་བོ་བཟུང་རྒྱ་གར་པ་སྤྲུལ་སྟོང་ཙམ་སྐྱེ་བྲགས་ཤིང་སྟོང་གཅིག་ཙམ་ཉི་འ

ཁོར་ན་རྩ་ཁྱུང་ཡོད་པའི་ནཅ་དུ་བསྐྱུར་རྒྱལ་པོ་ཨུ་ན་གྲོས་ཏེ་ཤོར་བ་སྐར་

ཡང་དམག་གསར་པ་དག་ཁྲིད་ནས་འཛིང་དུ་སླེབས་ཀྱང་མཐར་བཏོད་ནམ་

ས་ཀྱིས་ཁོ་ཕམ་དུ་བཅུག་སྟེ་གཉིན་ཚན་དང་བཅས་གསོན་པོར་བཟུང་ནས་

རྒྱའི་གོང་མའི་དུང་དུ་བརྒྱུངས་གོང་མ་ཤིན་ཏུ་མཉེས་ནས་ཐང་ཐེ་ཅུང་གོང་

ས་པའི་སྐབས་སུ་ཡང་བང་སེའི་མདུན་དུ་བོད་ཀྱི་བཙན་པོའི་འབྲ་བརྟན་ཞི

ག་ཀྱང་བྲན་ཏེན་གྱི་རྩལ་དུ་བཞེངས།

བོད་ནམས་ཀྱི་རྒྱ་གར་པ་བསད་པ་དང་བཟུང་བའི་གྲངས་ཆིག་ཁྲི་ལྷག་ཙམ་

ཐོབ་ལྷགས་རི་ཅན་གྱི་གོང་ཁྲེར་བརྒྱ་དང་བརྒྱད་ཅུ་ཙམ་བོད་འབངས་སུ་བ

ཅུག་དེ་ཐོས་ནས་རྒྱལ་པོ་ཨུ་ནའི་དབང་ལྷན་ཀ་མ་ར་པའི་རྒྱལ་པོ་ཀྱ་མ་ར་ཞི

ས་བྱ་བ་མགྱུ་ནས་ཏྲ་ལྷགས་དང་བཅས་དངོས་རྩལ་ཤིན་ཏུ་མང་པོ་བོད་དུ་བ

རྒྱུངས།

དེ་དུས་སྟོང་བཅན་གྱི་རྒྱ་དཔོན་ཆན་སུན་བརྒྱད་ནས་གོང་དུ་ཡི་གེ་བཏང་བ
ར་གནམ་གྱི་སྤྲུལ་ཁྲི་ལ་གསར་དུ་བཞུགས་པ་ལགས་གལ་ཏེ་གོང་མའི་ཆ
བ་འབངས་ངོ་ལོག་པ་བྱུང་ན་ཁོ་བོས་དམག་དྲངས་ཏེ་གྲོགས་དན་བྱས་པ
ས་ཆོག་འདིར་གསེར་གྱི་ཡོ་བྱད་རྣམ་གྲངས་བཙོ་ལྔ་གོང་མའི་མདུན་དུ་ཕུ
ལ་ཞེས་གསུང་འོ།

ཆེ་གོ་བྱུང་ཡོད་པ་ལྟར་ལོ་༦༥༠ལོར་ལྷགས་ཁྲི་ལོར་སྟོང་བཅན་འདས་གསུ
ང་ལ་མཆོད་འབུལ་བྱས་སྟོང་བཅན་ལ་སྤྲུལ་མེད་པས་ཆ་བོ་ཞིག་ཁྲི་ལ་འ
ཁོད་དེ་ཉིད་ན་རྒྱུད་སྟབས་རྒྱལ་སྤྱིད་ཀྱི་བྱ་བ་རྣམས་མགར་སྟོང་བཅན་གྱིས
བསྐྱུངས་སོ་ཞེས་སོགས་འཁོད་པ་ལྟར་རེད་ཞང་ཅིང་གི་ལོ་གསུམ་པ་སྟེ་
ལོ་༦༥༤པའི་ས་རྟ་ལོར་མགར་སྟོང་བཅན་སྤྲུང་ཡང་རྒྱ་ནག་ཏུ་སྤྱེབས་གོང
མ་ལ་གསེར་གཞིང་ཆེན་པོ་ཞིག་ཕུལ་བཅན་པོ་གསར་པའི་བཙུན་མོར་གོང

ཇོ་ཞིག་ཀྱང་གནང་བར་ཁྱས་དེ་ནས་ལོ་ལྔ་སོང་བ་ན་གྲུ་གུའི་རྣམས་རྒྱལ་
ཤོར་བ་མགར་སྟོང་བཅན་གྱི་ཐོས་ཏེ་དམག་བཟང་པོ་རྣམས་ཁྲིད་དེ་གྲུ་གུའི་
ཐོག་ཏུ་སོང་དེའི་ཆེ་གྲུ་གུའི་དཔོན་པོ་སོ་རྟོ་གི་བྱ་བ་བོད་ཀྱི་ཕྱོགས་སུ་བྲོས་
ཏེ་རང་ཡུལ་གྱི་གནས་རྒྱལ་རྣམས་ཞིབ་པར་བཤད་དེར་བོད་དང་གྲུ་གུའི་ག
ནིས་ཀས་གཡུལ་བཀྲས་ཕྱོགས་གནིས་ཀ་ནས་ཐང་རྒྱལ་ལ་ཡི་གི་ཕུལ་ཏེ་
ཕྱོགས་དན་བྱེད་པར་ཁྱས་ཀྱང་རྒྱ་རྩེ་ཡིས་སུའི་ཕྱོགས་སུ་འང་མ་གནང་མ
ཐར་བོད་དམག་གིས་གྲུ་གུའི་བཅོམ་སྟེ་གྲུ་གུའི་རྒྱལ་པོ་སུ་ཡུན་རོ་རྟེ་པོ་དང
རྒྱལ་མོ་འ་པ་གནིས་འཁོར་དང་བཅས་པ་རང་ཡུལ་སྤངས་ནས་ལན་གོ་ཕྱོ
གས་སུ་བྲོས་བོད་དམག་གིས་གྲུ་གུའི་རྒྱལ་པོ་རྩེས་སྟོགས་པ་འགོག་པའི་
ཆེད་དུ་གོང་མས་དམག་དཔོན་འཛིན་ཞིན་ཐེ་དང་ཐུའུ་གུ་ཅོང་ཡུན་གནིས་
ལན་གོ་འུ་དང་རྒན་གོ་འུ་ཕྱོགས་གནིས་ལ་སོ་སོར་བཏང་སུ་དིན་ཁན་ལ་ད

མག་དཔོན་ཆེན་པོའི་ལས་ཀ་བསྐྱུལ་དེའི་རྒྱུ་ལྟ་བུ་དང་གྱི་སྒྲོན་ཆེན་འཛིན་འ
ཇིན་བྱ་བ་བྱུ་བྱུའི་མགོ་ལ་ནག་བསྐྱེད་པའི་ཆེད་དུ་སླེབས་ཀྱང་གོང་མས་མ
ཇལ་འཕྲད་ཀྱང་མ་གཞང་བར་སྒྲོན་པོ་ལ་བཀའ་བཀྲོན་པས་ཁོ་རང་སྤྲར་ལོ
ག་དགོས་པ་བྱུང་དེའི་འོག་ཏུ་སྤྲར་ཡང་བོད་གྱི་ཕོ་ཉ་ཞིག་བཏང་སྟེ་བྱུ་བྱུའི་
དང་བོད་གཉིས་འདུམ་བྱེད་དགོས་ན་རྒྱ་ནག་གི་ཞིང་ཆེན་ཆེ་ཤུའི་བྱ་བ་དེ་བོ
ད་ལ་སྒྲོད་དགོས་ཚུལ་བཤད་ཀྱང་གོང་མས་མ་གསལ་སྟེ་ལོ་༦༦༧པའི་མ
ལོས་ལོར་སྒྲོན་པོ་མགར་སྟོང་བཅན་ཡུལ་བབྱུང་དུ་གྲོང་མགར་ལ་བྱ་བ་ཞི་
སྟེ་མགར་བཅན་སྟེ་ལྷོ་མ་བྱ་མགར་ཁྲི་འབྲིང་མགར་བཅན་བྲོད་སྒྲོན་ཟེ་མདོ་
ཡི་རྣམས་ལས་ཆེ་བ་མགར་བཅན་སྟེ་ལྷོ་མ་བྱས་པའི་གོ་ས་བབྱུང་བྱ་གཞན་
གསུམ་པོས་དམག་དཔོན་བྱས་ཏེ་ལོ་དེ་རང་ལ་རྒྱུའི་ས་མཆོམས་སུ་དམག་
དྲངས་འཇང་གི་རིགས་གྱི་ཞིང་ཆེན་བཅའ་གཉིས་བཅོམ་གོང་མའི་མདུན་

གྲོགས་པ་རྣམས་ནས་གྲུ་གྲུ་རྣམས་ལ་ན་གྲོ་ལྷོ་ཕྱོགས་སུ་འཛོག་ཅིས་བྱས་
གོ་མ་རང་ཉིད་ནས་ཐོག་མར་སྒྲོད་ལ་གཡུལ་འབྱེད་པར་དགོངས་ཏེ་སྒྲོན་ཇ
ས་ཅོ་དང་ཡན་མོ་འབེན་དམག་དཔོན་ཅི་བི་ཉེ་ལི་རྣམས་མདུན་དུ་བོས་ཏེ་བ
ཀའ་གྲོས་མཇུག་པར་ཡན་མོ་འབེན་གྱིས་གོང་མ་ལ་ད་ལྟར་རང་ཡུལ་དུ་སྐ
་གོ་ཆེ་བས་དམག་བྱེད་པ་མི་འོང་བུ་བ་ཁྱས་ཅི་བི་ཉེ་ལི་ན་རེ་བོད་རྣམས་རྒྱབ
་ཕྱོགས་ཀྱིས་ཐག་རིང་པོ་སྒྲོད་ཅིང་རང་རེའི་དམག་གིས་དེར་སླེབས་ཆེ་ཁོ
ང་རྣམས་རི་ལ་འབྲོ་བར་ངས་རི་ལ་རྒྱས་དེད་པས་རྒྱ་མི་ཟིན་སྐྱར་དཔྱིད་ཀ་
ཤར་བ་དང་མཉམ་དུ་ཁོང་རྣམས་སྤྱིར་འོངས་ཏེ་སྐྱར་ཡང་གྲུ་གྲུའི་གཞོམ་པ
ར་ངས་དེ་ན་རེ་ཞིག་གྲུ་གྲུ་རྣམས་ལ་གྲོགས་དན་བྱེད་རྒྱ་བཞག་ན་ལེགས་
དེ་ནས་བོད་རྣམས་ཀྱིས་རང་རེ་ལ་དམག་བྱེད་པའི་སློབས་ཤུགས་མི་འདུག
་སྐྱམ་ནས་དེགས་པ་སྐྱེས་ཤིང་སོས་དལ་དུ་སྒྲོད་པའི་སྐྱབས་སློབ་བྱར་དམག་

དངས་ནས་རྒྱལ་ཁ་ལོན་པར་ངས་ཟིར་སྒྲོན་ཇོན་ཙོན་རེ་ད་ལྟར་གྲུ་གྲུ་ནམ་
ས་ཉམ་ཐག་པའི་སྐབས་སུ་གྲོགས་མ་བྱས་ན་ཡུལ་དེ་ཙུ་བ་ཉིད་ནས་འཇིག་
པར་ངས་དེ་བས་ད་ལྟ་རང་དམག་དངས་ཏེ་གྲུ་གྲུ་བོད་ཀྱི་ལག་ཏུ་མ་ཤོར་ཙ
མ་བྱུང་ན་རྗེས་སུ་ཐབས་ཅི་ཡང་བྱེད་དུ་བཏུབ་ཟེར་དེ་ལྟར་གྲོས་ལ་མ་མཐུན
པས་དོན་ཐག་མ་ཆོད་པར་ལུས་ཤིང་གྲུ་གྲུའི་ནམས་ཡུལ་སློབ་པའི་ཐབས་ཀྱ
ང་མ་འགྲིགས།

སྤྱི་ལོ་༢༠༠༥པའི་ཤིང་གླང་ལོར་བོད་དམག་སླེབས་ཏེ་རྒྱབ་ཕྱོགས་ཀྱི་གྲུ་གྲུ་
ཆོ་ཆེན་བཙུ་ཆབ་ལོག་ཏུ་བསྐྱུས་རྗེས་སྤྱིར་ཡང་ཞོན་པེན་གྱི་ལོ་དང་པོ་སྤྱི་ལོ་
༢༠༠༥པའི་ལྷགས་རྟ་ལོར་བོད་དམག་སླེབས་ཏེ་རྒྱའི་ཞིང་ཆེན་བཙོ་བརྒྱད་ཙ
མ་བཙོ་མ་བོད་དང་ལི་ཡུལ་པ་གཉིས་གྲོགས་སུ་བསྐྱེབས་ནང་གྲུ་ཅིའི་གྲོང་
བྱུང་གྱི་ལྷགས་རི་ཡང་བཤེགས་དེ་ནས་རྒྱའི་ཞིང་ཆེན་བཙོ་བོད་ཀྱི་ལག་ཏུ་

ཤོར་གོང་མས་དམག་དཔོན་ཟེ་ཞིན་ཀེ་དང་གོ་ཞི་པན་གཉིས་ལ་བཀའ་ཕབ་

སྟེ་དམག་ཡུལ་དུ་སླེབས།

དེར་བུའུ་ཉིའི་སྟོགས་སུ་འགྲོ་བྱའས་བྱས་པས་ན་དམག་དཔོན་ཟེ་ཞིན་ཀེ་ན

་རེ་ཡུལ་དེ་ཐག་རིང་བས་དམག་གི་ཁལ་རྟ་དང་བཅས་བཟོད་པ་དཀའ་དེ་

བས་ཁལ་རྟ་རྣམས་ཏ་ཕི་ལིན་དུ་ཤིང་གི་ར་བས་བསྐྱར་ཏེ་བཞག་ནས་དམ

ག་རྒྱང་པ་གང་མགྲོགས་སུ་སོང་སྟེ་བོད་ཀྱི་སྟངས་དུ་སྟུགས་ཏེ་སྟོ་བུར་དུ་འཛི

ང་ན་རྒྱལ་ཁབ་ལོན་པར་ངེས་ཟེ།

ལོན་ཀྱང་གོ་ཞི་ཕིན་ཡང་ཁོ་རང་དང་གོ་གནས་མཉམ་པའི་དམག་དཔོན་དུ་

སོང་ངེས་གཤེས་ཁོས་ངག་ལ་མ་ཉན་པར་དམག་མི་ཁལ་རྟ་དང་བཅས་བོ

ད་ཀྱི་དཔུང་དང་ཉི་བར་འབྲིད་དེ་འཐབས་རྒྱ་དམག་རྣམས་ཤིན་དུ་ཚབས་

ཆེ་བར་ཕམ་སྟེ་ཁལ་རྟ་རྣམས་ཀྱང་བསྐྱར་ནས་སྤར་བྱོས་ཟེ་ཞིན་ཀེ་དམག་

དང་བཅས་པ་ཏ་ཚཱ་བར་དུ་སྒྲེབས་འོན་ཀྱང་དེར་ཡང་བོད་དམག་གིས་རྗེ
 ས་དེད་ནས་རྒྱ་རྒྱལ་ཚབས་ཆེ་བར་ཕམ་དམག་ཕལ་ཆེར་བསད་ཅིང་རྒྱ་ས
 ་མཐར་བོད་ཀྱི་སྒྲོན་ཆེན་མགར་བཅན་སྟེ་དང་ཟེ་ཞིན་ཀེ་གཉིས་ཀྱིས་བར་དུ་
 འདུམ་བྱས་ཏེ་དམག་དཔོན་སྟེ་རྒྱ་ཡུལ་དུ་ལོག་དེ་ལྟར་བོད་ཀྱི་དམག་གི
 ས་གྲུ་གྲུའི་ཕམ་སྟེ་གྲུ་གྲུའི་ས་ཐམས་ཅད་ཆབ་འོག་དུ་འདུ་བར་བྱས་གོང་མ
 ས་སྟེ་ཡང་དམག་དཔོན་ཇོན་ཅོ་དམག་གསར་པ་དང་བཅས་བོད་ལ་འཐ
 བ་དུ་བཏང་ཡང་དམག་དཔོན་ལམ་དུ་ཤི་སྟེ་དམག་རྒྱལ་སྤྱིར་ལོག།
 སྤྱི་ལོ་༦༦༥པའི་ཤིང་ཕག་ལོར་བོད་ཀྱི་སྒྲོན་པོ་འཇིན་འཇིན་རྒྱ་ནག་དུ་བཏ
 ང་སྒྲོན་པོ་དེ་གཞིན་དུས་སུ་རྒྱ་ནག་གི་ཡིག་གྲུར་ཡོན་ཏན་སྒྲུངས་པའི་མཁ
 ས་པ་ཞིག་ཡིན་གོང་མས་དེ་མདུན་དུ་བོས་ཏེ་བོད་ཡུལ་དང་བཅན་པའི་སྟོར
 ་རྒྱལ་འདྲི་རྟོག་མཇུག་པར་སྒྲོན་པའི་ན་རེ་ངེད་ཅག་གི་བཅན་པོ་ནི་སྟོབས་

ཤུགས་དང་མཁུན་རྒྱ་རྩེ་སྤྲ་མ་ལས་ཀྱང་ལྷག་པ་ཙམ་བཞུགས་རྒྱལ་སྤྱིད་
ལ་དོད་མ་ཆེ་ཞིང་སྒོན་རྣམས་ཀྱིས་དབུ་བསྐྱོར་དུ་མི་བདུབ་པ་ཞིག་ཡིན་པོད
‘འབངས་རྣམས་གྲང་བའི་ཡུལ་དུ་བསྐྱད་པས་སྒོན་ཐོག་ཏུ་ཞིང་རོར་ལྷག་
ས་སྐྱོང་ཕུཅུ་ཉེ་ཅིའི་བྱང་དུ་དབྱར་ཁ་ཡང་གངས་མི་ཞུ་མི་རྣམས་དབྱར་དུས་
‘སྤྱ་བལ་གྱི་སྤྱིང་པ་དང་དགུན་ནི་སྒོག་པ་གྱོན་ཏེ་ལུང་ཁྱག་ཏུ་བབས་ནས་སྤྱ
‘ནག་དང་སྤྱིལ་པོ་ལྷབ་སྤྱེ་སྤྱོད་གཞན་རྩ་རྩ་གར་བཟང་ལ་བལྟས་ནས་གན
ས་འཕོ་སྤྱིལ་བྱེད་ཆོང་ཟོག་ནི་རྒྱའི་ཡུལ་ལས་ཤིན་ཏུ་དཀོན།
འོན་ཀྱང་དབུལ་ལྷག་ཐམས་ཅད་སེམས་གཅིག་ཏུ་མཐུན་ཞིང་གཅིག་གྲོག་
ས་གཅིག་གིས་བྱེད་པས་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་ཁབ་སྟོབས་ཤུགས་ཆེ་བའི་རྒྱ་མཚན་
ཡང་དེ་ཡིན་ཞེས་ཞུས་དེར་གོང་མས་འོན་ཁྱེད་བོད་དང་གྲུ་གྲུའི་རྒྱལ་རིག་
ས་གཉིས་གཉིན་མཚན་དུ་གཏོགས་པས་མཐུན་སྤྱིལ་བཟང་པོ་དགོས་རྒྱལ་

གྲུ་གྲུའི་དཔོན་པོ་ཟླ་ཉེ་གོ་རང་ཡུལ་ལ་ངོ་ལོག་སྟེ་བོད་དུ་བྱོས་པར་བོད་གྱི་

བཙན་པོས་ཁོ་ལ་གོ་གནས་སྤྱད་དེ་བོད་དམག་བྲངས་ཏེ་གྲུ་གྲུའི་བཙམ་ངེད་

གྱིས་དམག་དཔོན་ཟེ་ཞིན་གོ་འདུམ་བྱེད་དུ་བཏང་བ་བོད་དམག་གིས་ད་དུ་

ང་མུ་ཡིན་བཙམ་ཞིང་ངེད་ཅག་གི་ལན་གྲོའུ་ཡང་བཙམ་པ་དེ་ཅི་ཡིན་ཞེས་

གསུངས་པར་བོད་གྱི་སྒྲོན་པོ་ཡར་ལངས་ཏེ་གོང་མ་ལ་ཕྱག་ཕུལ་ཏེ་ཁོ་བོ་ནི་

ཨྲེ་བཙན་པོས་གོང་མ་ལ་སྐྱེས་འབྱུལ་དུ་བཏང་བ་ལས་གཞན་ལས་སུ་བྱ་བ་

གང་ཡང་མེད་ཅེས་ཞུས་པས་གོང་མ་ཡང་མཉེས།

ཞང་ཡོན་གྱི་ལོ་གསུམ་པ་སྟེ་ལོ་༡༧༥༥པའི་ཤིང་ཕག་ལོར་བོད་གྱི་སྒྲོན་པོ་ཏེ་

འཕམ་བྱ་བྱ་བ་རྒྱ་ཡུལ་ལ་སླེབས་ཏེ་བོད་དང་འདུམ་བྱེད་པར་ཞུས་ཀྱང་

གོང་མས་མ་གསལ་ལོ་དེའི་ཨྲེ་མར་བོད་དམག་གིས་ཤེ་ཤེ་ཉེ་ཤིན་

ཨྲེ་རྣམས་བཙམ་དཔོན་པོ་དང་འབངས་རྣམས་བསད་ཅིང་ཞོར་ཕྱགས་རྣམ་

ས་འཕྲོག་སྟེ་འབྲེར་དེ་ནས་ལོ་གས་བར་དམག་འཐབ་བྱས་སྤར་ཡང་རྒྱ་ཡུ
ལ་དུ་འབྲུངས་བྱུང་ད་ལྟ་བོད་ཀྱི་དམག་སླེབས་པས་སེམས་ཁྲལ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་
ངེད་ཀྱི་དམག་དཔོན་ལི་ཅི་གྲོངས་ནས་བཟུང་དམག་དཔོན་བཟང་པོ་གཅིག
ཀྱང་མ་བྱུང་ད་ལན་ཀྱང་ཉེ་ཉེ་ཕྱོགས་སུ་སྡོད་པའི་དམག་རྣམས་ཀྱིས་དགྲ་
ཁོགས་པར་ངས་ཀྱང་དམག་དཔོན་རྣམས་ངེད་ཀྱི་བཀའ་ལ་བརྩིས་པའི་ཕ
མ་དེ་ཅི་བྱེད་ཀྱི་གྲོས་སྟོན་ཅིག་གསུངས་པར་སྟོན་ཁ་ཅིག་གིས་བོད་དང་འདྲ
མ་བྱེད་པར་འཐད་ཟེར་ཁ་ཅིག་གིས་རེ་ཞིག་བསྐྱུགས་ནས་དམག་རྩིས་སོར་
བྱེད་པས་དགའ་སོགས་ཞུས་སྟེ་ལོ་༡༧༡༥པའི་མེ་བྱི་ལོར་བཙན་པོ་མང་སྟོ
ང་མང་བཙན་གྲོངས།

སྟེ་ལོ་༡༧༢༥་ས་ལོར་འདྲུས་སྡོང་མང་པོ་རྩེ་ཁྲིར་འཁོད་སྟེད་ཀྱི་བྱ་བ་རྣམ
ས་གཙོ་བོ་མགར་ཁྲི་འབྲིང་གིས་བསྐྱུངས་ཡུན་ལུང་གི་ཁྲི་ལོ་དང་པོ་སྟེ་ལོ་

༦༤༠པའི་ལྷགས་འབྲུག་ལོར་ལྷན་ཁྲིའི་གོང་ཚོ་གཤེགས་གོང་མ་གོ་ཅུང་གི
ས་གོང་ཚོ་ལ་འདས་མཆོད་དུ་ཕོ་ཉ་མངགས་སྤྱི་ལོ་༦༧༦པའི་མེ་སྤྱི་ལ་ལོར་
གོང་མས་ལྷང་ཞའོ་ཅི་བྱ་བ་སྤུ་ཕེན་ཏའོ་ཡི་སྤྱི་བྱ་བ་དམག་དཔོན་དུ་མང
གས་པ་དང་སྤྱི་བྱ་བ་དམག་དཔོན་གཞོན་པ་ལིག་ཉི་ཏེ་བྱ་བ་དང་བསྐྱོངས་
ནས་རི་བོ་ཤུའུ་ལོ་ཉན་དུ་བོད་ཀྱི་དམག་དཔོན་གྱི་འབྲིང་དང་བཙན་བྱོད་ལ་
འཐབ་པས་རྒྱ་དམག་པམ་ལྷང་ཞའོ་ཅི་ཡི་གོ་གནས་ཀྱང་ཕབ་ལོ་དེའི་མཇུ
ག་དུ་བོད་དམག་གི་ཆོ་སྤྱོད་བྱར་དུ་ལེང་གྱིག་མཁར་ལ་སྤྱིབས་དེ་གའི་ཏུའུ་ཏུ
ཏུ་ཡིས་སྤྲང་མེད་དང་བག་གཡེང་བྱས་སྤྱབས་བོད་དམག་དང་ཐུག་སྤྱི་ཡུན
་རིང་པོར་འཐབ་མཐར་སྤྱོབས་ཟད་ནས་བོད་དམག་གིས་བསད།
དེ་ནས་བོད་ཀྱིས་སྤྲར་ཡང་ཕོ་ཉ་མངགས་ཏེ་འདུམ་ཁྱས་གོང་མ་ལྷུ་ཅི་ཐེ
ན་གྱིས་འདུམ་བྱེད་གྲབས་ཡོད་དུས་སྤོན་གྱི་འབྲིང་གིས་ཐང་དམག་ཨན་ཞི

ནས་ཕྱིར་ལོག་དགོས་ཚུལ་བཏོན་པ་དང་མི་ཞིག་ས་ཆ་ཡང་བགོ་སྐལ་དུ་སྟེ
ར་དགོས་ཞེས་ཉུས་པས་སྤུའུ་ཙེ་ཐེན་འདུམ་བྱེད་པར་མ་འཐད་ཁྱི་འབྲིང་སྟུ
ན་མཆེད་ཀྱིས་དམག་གི་བྱ་བ་གཉེར་བ་བཟུང་ཁྱི་འབྲིང་ནི་རྒྱལ་པོ་ཕོ་བྲང་
དུ་སྟོན་གྱི་བྱ་བ་ལ་བྲེལ་ཞིང་ཁོང་གི་སྟུན་ཟླ་རྣམས་ཕྱོགས་ཀྱི་དམག་དཔོན་
རྣམས་ལ་བསྐོས་བཅན་བྱོད་ཀྱིས་ཐང་དང་འབྲེལ་བའི་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་ས་ཆ་
བདག་དུ་བཟུང་སྟེ་ལོ་ངོ་སུམ་ཅུ་ལྷག་གི་རིང་ལ་ཐང་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ས་མཆ
མས་ཀྱི་གོགས་སུ་གྱུར་སྟེ་ལོ་༡༧༧༧པའི་ས་ཕག་ལོར་བཅན་པོ་འདུས་སྟོང་
མང་པོ་རྗེ་སྟོན་ཆེན་ལོན་ཡན་དང་སྟོག་གྲོས་བྱས་ཏེ་རི་དྲགས་རྗེན་དུ་འགོ་
བ་ལ་ཁ་གཤམ་ནས་དམག་བསྐྱས་མགར་ཁྱི་འབྲིང་ཕྱི་ཕྱོགས་སུ་ཡོད་པའི་
སྐབས་དང་བསྟུན་ནས་ཁྱི་འབྲིང་དང་སྟོ་བ་ཉི་བ་ཉིས་སྟོང་ལྷག་བཟུང་ནས་
བསད་ཕོ་ཉི་མངགས་ནས་ཁྱི་འབྲིང་དང་བཅན་བྱོད་གཉིས་ཀ་ལ་སྐད་བཏ

ང་ཡང་ཁྱིའབྱིང་གིས་དམག་ཤུགས་ལ་བརྟེན་ནས་བཀའ་མ་བརྩིས་དེར་བ
ཅན་པོས་རུ་སྒྲ་བྲངས་ཏེ་གོལ་དུ་ཕྱིན་པས་གཡུལ་མ་སྤྲད་པ་ལ་ཁྱིའབྱིང་གི
དཔུང་འཐོར་བས་ཁྱིའབྱིང་གིས་རང་སྟོག་བཅད་ཁོ་ཡི་སྒོ་བྱབ་སླིང་ཏེ་བ་བ
རྒྱ་ལྷག་ཀྱང་ཉིན་དེར་རང་སྟོག་བཅད་དེ་གི་སྤྱན་བཅན་བྱོད་དམ་སྟག་ར་ཁོ
ད་ལོད་ཟེར་བ་རང་གི་འཁོར་སྟོང་ཕྲག་གཅིག་ལྷག་དང་གཅིན་པོའི་སྤྲས་མ
ང་པོ་རྗེ་སྟག་ཆབ་སོགས་ཁྱིད་དེ་ཐང་ལ་མགོ་འདོགས་སུ་ཕྱིན་ལུ་ཅི་ཐེན་
གྱི་སྒྲ་སྒྲུང་ཆིབས་དམག་མཁར་གྱི་ཕྱི་རོལ་དུ་མངགས་ཏེ་བསུ་བ་བྱས་བཅ
ན་བྱོད་ལ་སྤྱུ་གོ་དམག་དཔོན་ཆེན་པོ་དང་ཞིན་ཡུག་མེ་དམག་དཔོན་ཆེན་
པོ་འཕ་ཀོས་ཏེ་ཅུན་ཕྱང་སོགས་ཀྱི་ཆོ་ལོ་སྒྲུར་ཅིང་སྒྲེ་ལེན་བཟང་པོ་དང་བཅ
ས་སྒྲིས་མང་པོ་བསྐྱལ་དེ་ནས་བཅན་བྱོད་ལ་རང་གི་འཁོར་དང་བཅས་ཏུང་
ཡོན་ཀུན་བྱ་བར་སོང་ནས་བོད་དང་འཐབ་དགོས་པའི་བཀའ་ཕབ་མ་འགྱུང

ས་པར་བཅན་བྲོད་བྲོངས།

སྤྱི་ལོ་༢༠༠༠པའི་ལྷགས་བྱི་ལོར་བོད་དམག་དཔོན་མང་པོ་ཇེ་ལྷ་བཟུང་བྱ་བ་མ

ངགས་ཏེ་ལང་གིག་ཏུ་དམག་དྲངས་ཁྲང་སྤང་ཞན་བོད་དམག་གིས་བསྐྱོར

་ཐང་ཞིན་ཅིན་བྱ་བའི་དམག་གིས་བསྐྱོར་ཐང་ཞིན་ཅིན་བྱ་བའི་དམག་གིས་

རྟོང་ཡོན་ཀྱ་ཞེས་པའི་འགག་ཏུ་མང་པོ་ཇེ་ལྷ་བཟུང་དང་འཐབ་སྤྱོད་བོད་ཀྱི་ད

མག་དཔོན་པལ་བ་བཀྱམས་བོད་དམག་ཉིས་སྟོང་ལྷ་བརྒྱ་བསད་སྤྱི་ལོ་༢

༠༢པའི་ཁུ་སྟག་ལོར་བཅན་པོས་དམག་ཆིག་ཁྲི་ལྷག་ཁྲིད་དེ་ཞི་གིག་ཏུ་དྲང

ས་པ་ལ་དེ་གའི་ཏུ་ཏུ་ཡི་གོ་གནས་ཡོད་པའི་ཁྲིན་ཏ་ཆེ་བྱ་བས་ལན་བཞིར་

འཐབ་པས་ཆང་མས་རྒྱལ་ཁ་ལོན་བོད་དམག་ཆིག་སྟོང་ལྷག་བསད་དེ་ན

ས་བོད་ཀྱི་ཕོ་ཉ་སྟོན་མི་བཟང་བྱ་བ་འདུམ་བྱེད་དུ་མངགས་ལྷུ་ཅི་ཐེན་ནས་

ལེན་ཏེ་ཕོ་བྲང་དུ་སྐྱེམས་གསོལ་བར་གདན་དྲངས་ཤིང་རོལ་མོ་སོགས་ཕྱེ

ད་མོ་མང་པོ་འབྲུག་སྟོན་བྱས་དེ་དུས་བོད་ཀྱི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པའི་ཕྱོ་ཕྱོ
གས་ཀྱི་ཚོགས་པ་ཁག་འགའ་ངོ་ལོག་བྱས་པ་བཅས་པོ་ལང་ཉིད་ཀྱིས་དམ
ག་བྲངས་ཏེ་ཐེབས།

སྤྱི་ལོ་༢༠༠༣པའི་ཆུ་ལོས་ལོར་འཇང་ཡུལ་དུ་ཐེབས་ཏེ་འཇང་ཕབ་དེའི་ཕྱོ་ལོ
ཤིང་འབྲུག་ལོར་འཇང་ཡུལ་དུ་བཅས་པོ་རང་ཉིད་ཡང་དམག་ཐོག་ཏུ་གྲོང
ས་སྐས་ནམས་ཀྱིས་རྒྱལ་ས་བརྩད་དེའི་ཕྱོ་ལོར་ཤིང་སྐལ་ལོར་སྐས་ཁྲི་ལྗེ
ཏུ་གཙུག་བཅས་རྒྱལ་སར་འཁོད་དེ་དུས་ཁོང་དགྲུང་ལོ་བདུན་ཡིན་ལོར་དེ
ར་ནས་ཕོ་ཉ་མངགས་ཏེ་བཅས་པོ་གྲོངས་པའི་གཏམ་ཁྱུས་གོང་ཀྱང་ཅུང་གི
ས་ཀྱང་དེར་སྐྱ་ངན་ཁྱུས་ཏེ་ཉིན་གཅིག་སྤིད་ཁྲིར་མ་བཞུགས་ཅང་མ་འགོར
བར་བཅས་པོས་གྲོན་མོས་སྟོན་ཆེན་སྟོང་གཞིར་བྱ་བ་མངགས་ཏེ་སྐྱིས་ཕུལ
ཅིང་མེའི་ཆ་བོ་གཉིན་སྐྱངས་གོང་མ་ཀྱང་ཅུང་ནས་རང་གི་གཉོར་བའི་དབྱ

ང་ལྔ་ཁྱིམ་ལི་བྱ་བའི་སྤྲུལ་མེད་མིང་དུ་ཅིན་ཁྱིམ་གོང་ཚོར་གསེལ་ནས་བོ
ད་དུ་བརྒྱུད་ས་དེ་ནས་བཟུང་བོད་པ་རྣམས་ལོ་སྟར་སྤྱི་ལོ་འབྲུལ་དུ་འོངས་སྤྱི
ལོ་༢༠༡༧པའི་ས་བྱ་ལོ་ཅིན་ལུང་གི་ཁྱིམ་གསུམ་པ་ཁྱེ་བ་བཅུ་གཅིག་པར་བོ
ད་ནས་སྟོན་ཆེན་ཞང་བཅན་ཏེ་སོགས་གོང་ཚོ་བསྐྱུ་བར་མངགས་གོང་མ་ཀྱ
ང་ཅུང་གིས་སྤྱི་ལོ་མེས་ཆལ་གྱི་སྤྱོ་ལོ་ཅུད་རར་གསེལ་སྟོན་བཤམས་ཏེ་རྒྱུ
་མ་དུ་ཕུ་ཕེ་ཡི་གོ་གནས་ཡོད་པ་དབྱང་ཁྱིམ་ཅའོ་བྱ་བ་དང་བོད་ཀྱི་ཕོ་ཉ་བས་
སྤྱོ་ལོ་ཅུ་བ་ལ་གོང་མ་ཀྱང་ཅུང་ཡང་དེར་གཟིགས་པར་ཕེབས་སྤྱི་ལོ་༢༠༡༠
པ་ལུགས་ཁྱིམ་ལོར་གོང་མས་བཀའི་གདམས་ངག་དང་རིན་པོ་ཆེ་སྒྲ་ཆོགས་
ཀྱི་སྤྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ་འཁོར་གཡོག་དང་བཅས་པ་བྱས་ཏེ་བོད་དུ་བརྒྱུད་ས།
སྤྱི་ལོ་༢༠༢༤པའི་ས་འབྲུག་ལོར་ལྔ་ཅུན་སྤྱོ་བྱ་བ་དམག་དངས་མཆོ་སྟོན་པ
འི་རྒྱབ་སྤྱོགས་སུ་བོད་དམག་ཕམ་བོད་ཀྱི་གོ་ཆ་དང་ཏེ་ལུག་མང་པོ་ཐོབ་སྟེ་

ཕྱིར་ལོག་དེ་ཡང་ཐོག་མར་བོད་ཀྱི་དམག་དཔོན་ཆེན་མོ་སྟག་སྟེན་གྱི་བས་ཏ་

ཏིག་ཀུན་གྱི་བར་དམག་དང་ས་ཤིང་དེ་ཡུས་སུ་ཀན་གྱིག་ལ་དམག་དང་ས་

ཏི་མཁར་རྣམས་བསྐྱེད་ས་ལྟར་ཕྱི་དམག་ལྷགས་ལ་ཞིད་

ནས་འཐབ་མ་ཐུབ་དུས་དེ་ཙམ་ཁ་བ་ཆེན་པོ་བབས་པས་བོད་དམག་མང་པོ་

འབྱུགས་ཤི་ཐེབས་དེ་ནས་བོད་དམག་ཅི་ནི་ཕྱི་གཡས་ཕྱོགས་ནས་ཕྱི

ར་ལོག་ལྟར་ཕྱི་དམག་སྟེ་ཡིས་སྟེ་མོ་ནས་བོད་ཀྱི་ས་ཆར་དམག་མི་མངགས་ཏི་

བོད་དམག་ཕྱིར་ལོག་པའི་ལམ་གྱི་རྩ་ས་མི་ལ་བཏང་སྟག་སྟེན་འཁོར་རྣམ

ས་ཏ་སྟེ་ཁོན་ལ་སྟེབས་དུས་བོད་དམག་གི་ཏ་འཁོར་ཞིང་ངལ་གསོ་བ་ལ་རྩ་

ས་མིར་ཤོར་བས་ཏ་མང་ཤོས་སྟེགས་གྱིར་ཤི་ལྟར་ཕྱི་དམག་ཆེན་གྱིག་གི་

ཏུ་ཏུ་ཏུ་ཏུ་ཅིན་ཏུ་གྱི་བ་སོགས་ར་མདར་རྒྱགས་པ་ལ་མཆོ་སྟེན་པའི་

རུབ་ཕྱོགས་སུ་སྟེབས་ཆེ་མཆོ་མོ་དར་ཁ་འགྱིག་པའི་དུས་དང་འཕྲད་དེ་དམ

ག་དཔུང་དར་ཐོག་ནས་བཤད་དེ་དུས་སྟག་སྒྲིའི་འཁོར་རྣམས་ཀྱི་བོད་ཟླ་ཁོ་
ན་བརྒྱད་དེ་ལོག་ཟིན་གཡུལ་གྱི་ཞབས་ཕྱི་པ་དང་ངལ་བས་དུབ་པའི་དམ
ག་མི་སྒྲོར་ཆོ་གཅིག་མཆོ་སྟོན་པའི་འབྲམ་དུ་སྟོད་པ་མཐོང་སྟེ་ཕྱང་ཅུན་སྟེ་
ཡིས་དམག་མི་བཏང་ནས་དེ་རྣམས་བཟུང་སྟེ་ཕྱིར་ལོག་ལོ་དེའི་ཟླ་བ་དགྲུ་
པར་བོད་ཀྱི་དམག་དཔོན་ཆེན་པོ་སྟག་སྒྲི་ཁོང་ལོད་དང་འབྲོ་ལུང་མང་པོ་རྒྱུ་
་བྱ་བ་གཉིས་ཀྱིས་བཀྲའ་གྲིག་དུ་དམག་དྲངས་ཏེ་དེ་གའི་ཆོ་རྩི་ཐེན་ཡོན་ཞ
ག་དང་ཕྱང་ཅུན་སྟེའི་ཡབ་ཕྱང་རྩིག་གཉིས་བཟུང་མཁར་དུ་ཡོད་པའི་རྒྱ་ཁོ་
ར་རྣམས་བྱིར་མཁར་ཀྱང་བཤེག་སྟེ་ཕྱིར་ལོག་དེ་ནས་བོད་དམག་ཡུས་མི
ན་ཅུན་དང་ཁྲང་ལའོ་ཞན་ལ་དྲངས་ཞན་ལེན་གྱི་གོ་གནས་ཡོད་པ་ཅ་རྩི་རྩ
ན་བྱ་བས་མཁར་སྤྱང་ནས་ཉིན་བརྒྱ་རུང་འཐབ་པ་ན་བོད་དམག་ཕྱིར་ལོག་
སོང་སྟེ་ལོ་ལ་ལྷུ་པའི་ས་ཡོས་ལོར་ཅིན་བྲིན་གོ་ཇོ་གཤེགས་བོད་ནས་ཕོ་ཉ་

བཏང་ཏེ་གོང་མ་ལ་ཁྱུས་སྤྱི་ལོ་༧༥༥པའི་ཤིང་ལུག་ལོར་ཁྱི་ལྷུ་གུ་གཙུག་བ

ཅན་གཤེགས་ལོ་དེར་ཁྱི་སྤོང་ལྷུ་བཅན་སྤིད་ཁྱིར་བཞུགས་གོང་མས་རྒྱ

ལ་སྤིད་ཀྱི་དོན་དམ་པའི་ལས་གྲོགས་སྒྲོན་པོ་ཚོས་ཀང་ཡུའང་ཡི་གེ་དང་བ

ཅས་པ་བོད་དུ་གཏུང་མཆོད་འབུལ་དུ་བཏང་སྤྱི་ལོ་༧༥༢པའི་རྒྱ་སྟག་ལོར་

བོད་དམག་གིས་ལིན་ཐའོ་དང་ཅིན་ཇོ་ཅན་ཇོ་ཏང་བེ་ཙོ་རྣམས་བཟུང་གོང་མི

འི་ཕོ་བྲང་ནས་དམག་དཔོན་ལི་ཀྱི་རྣང་དང་ཚོས་ལུན་གཉིས་བཏང་བར་བོ

ད་རྣམས་ཀྱིས་ཁོང་གཉིས་ལམ་དུ་བཟུང་ཞིང་གོང་ཁྱིར་ཉེ་ཁྱུ་ཅན་ཡང་བཅོ

མ་སྤྱི་ལོ་༧༥༣པའི་རྒྱ་ཡོན་ལོར་བོད་དམག་ཏ་ཀྱིན་ཀོན་ཏུ་སྤྲེགས་ཤིང་ལི

ན་ཇོ་དང་ཉེ་ཙོ་ཤན་ཇོ་ཐུའུ་ཇོ་རྣམས་བཟུང་དེ་ལྟར་བོད་ཀྱིས་རྒྱའི་ས་ཆ་ཉེ་ཞི

ས་སོགས་མ་རྒྱའི་རུབ་ཕྱོགས་རྣམས་བཟུང་དེ་དུས་རྒྱའི་དམག་དཔོན་ཞིག་

དམག་སྟོང་ཅམ་ཁྱིད་དེ་གོང་ཁྱིར་ལན་ཐེན་དུ་སྤྲེགས་དེའི་རྗེས་སུ་ཡོན་ཉའོ

‘ཅན་བྱ་བའི་གྲོང་ཁྱེར་དང་རྒྱ་བོ་བེ་ཞིའི་བར་དུ་བོད་ཀྱི་དམག་སྤར་བཏབ་ལྟོ་

ཕྱོགས་སུ་ཡང་ལོ་དེ་རང་ལ་ཟོང་ཐོན་དང་བེ་ཐོན་ཟུན་ལུང་ཅན་བྱ་བའད་

རྒྱའི་ཞིང་ཆེན་ཡོངས་རྫོངས་བོད་ཀྱི་ལག་ཏུ་ཤོར་སྤྱི་ལོ་༡༩༥༧པའི་ཤིང་འ

བྱག་ལོར་བོད་དམག་ཕྱིར་ལོག་སྟེ་རྒྱའི་ཕོ་ཉ་ཀྱི་སྤྱིང་འཁོར་བཅས་རང་ཡུ

ལ་དུ་བཏང་སྤྱི་ལོ་༡༩༥༥པའི་ཤིང་སྤྱི་ལོ་ལོར་བོད་རྒྱལ་གྱིས་རྒྱ་ལ་ཆིངས་

སྤྱིག་བྱེད་པའི་ཕོ་ཉ་བཏང་བར་གོང་མས་སྟོན་ཆེན་ཡོན་ཙེ་དང་ཏུན་ཏུང་ཅན་

གཉིས་བོད་ལ་མནའ་སྤྱི་ལ་དུ་བཏང་དེ་ལྟར་བོད་དང་རྒྱ་གཉིས་སྐབས་རེར

‘མཐུན་པ་’དང་‘ཡང་སྐབས་རེར་དམག་འབྲུག་གི་ལས་ཡུམས་’ཏེ་དུས་འད

འ་བར་བྱས་སྤྱི་ལོ་༡༩༧༧པའི་མེ་སྤང་ལོར་མུ་ནི་བཙན་པོ་གཤེགས་སྤྱི་ལོ་མུ་

ཏིག་བཙན་པོ་རྒྱ་ལ་སྤྱི་ལོ་ལ་བཞུགས་བོད་ཀྱིས་རྒྱ་དང་འདུམ་བྱེད་པའི་ཕོ་ཉ་

‘པ་’བཏང་ཡང་གོང་མས་མ་གསལ་བོད་དམག་གིས་མ་ལོན་བྱ་བའི་མཁར་

བཅུ་མ་སོ་གྲུ་ཞིང་ཆེན་གྱི་དཔོན་པོ་ཚོའི་གོ་ཁྲིས་བོད་དང་འཐབ་སྟེ་བོད་མི་
སྐུ་བརྒྱ་ཙམ་བསད་ཅིང་རྟ་དང་འབྲུ་དང་དམག་ཆས་མང་དུ་འཕྲོག་སྤྱི་ལོ་
༡༠༧པའི་ཤིང་སྤྱི་ལོ་ལོར་མུ་ཏིག་བཙན་པོ་གཤེགས་སྐབས་དེའི་གཙུང་ཁྲི་
ལྟུ་སྟོང་བཙན་གྱིས་སྤྱི་བསྐྱེད་སྐྱོན་གྱི་དཔོན་གྲང་ཅན་བྱ་བ་བོད་དུ་མ་
ཆོད་འབུལ་དུ་བཏང་སྤྱི་ལོ་༡༠༥ཤིང་བྱ་ལོར་གོང་མ་རྩུན་ཅང་ཁྲི་ལ་ཕེབས་
སྐབས་དམག་དཔོན་ཇན་ཇོན་བོད་དུ་ཕོ་ཉར་བཏང་བོད་ཀྱི་སྟོན་ཆེན་འཕོ་བ་
ཟང་བྱ་བས་གསེར་དང་འགོ་སྐྱུ་རྟ་དང་བ་ལྷགས་མང་པོ་ཁྲིར་ཅིང་དེད་དེ་
གོང་མ་གྲོངས་པའི་གཙུང་ལ་མཆོད་པ་འབུལ་དུ་སྤེལ་གོང་མས་བོད་ཀྱི་
འབུལ་སྤྱིས་རྣམས་བཞུགས་ཁྲི་ཁང་གི་མདུན་དུ་བཀའ་ཞིང་བསྟན་སྤྱི་ལོ་༡
༠༦པའི་མེ་ཁྲི་ལོར་གོང་མ་ཞན་ཅུང་ཁྲི་ལ་འཁོད་བོད་དུ་ཆིངས་སྤྱི་གཉེན་
པའི་ཕོ་ཉ་ཞིག་དང་རྩུན་ཅུང་གནམ་དུ་གཤེགས་པའི་གཏམ་སྤྱི་ལ་བ་ཞིག་

བཏང་བོད་སློན་འབོ་བཟང་རྒྱ་ནག་དུ་སླེབས་སྟེ་ལོ་༢༠༡༥པའི་ས་གྲང་ལོར་
བོད་ནས་རྒྱ་ལ་ཆིངས་སླଁག་གྲེད་པའི་ཕོ་ཉ་ཞིག་བཏང་བར་རྒྱས་མ་མཉན་
འོན་ཀྱང་དུས་དེ་རང་ལ་བོད་དམག་ཁྲི་ལྔ་གིས་ཕུའུ་ལ་སླེབས་ཏེ་དམག་ཁྲི་
གཅིག་རྩུན་ཙོ་ལ་སླེབས་ཏེ་ཡུ་གུར་རྣམས་བཟུང་སྟེ་རང་གི་ཡུལ་དུ་བཏང་
དེའི་ཕྱི་ལོར་རྒྱའི་ཕོ་ཉ་བ་ལི་རྩིང་བོད་དུ་སོང་སྟེ་བཙན་པོ་ལ་གོང་མའི་ཡི་གེ
‘ཕུལ་བོད་ནས་སློན་ཆེན་སི་བཞེན་བཏང་སྟེ་གོང་མ་ལ་བཀའ་ལན་བསྐྱུལ་
ཁོ་དང་ལྷན་དུ་རྒྱ་དཔོན་ཀྱང་རུའུ་ཅུ་དང་ལུ་མི་གཉིས་རྒྱ་ཡུལ་དུ་ལོག་ཏུ་
བཅུག་བོད་ཀྱི་ཡི་གེ་ཕུལ་ཏེ་རྒྱའི་ཞིང་ཆེན་ཆེན་ཀའུ་དང་ཡོན་ཀའུ་ཨན་ལོ་
ཀའུ་རྣམས་རྒྱ་ནག་ལ་ཕྱིར་སློད་རྒྱའི་འདོད་པ་ཡོད་ཚུལ་སྒྲས་པ་བཞེན་གོང
‘མས་སློན་ཆེན་ཏུའུ་ཡུག་བྱ་བ་བོད་དང་བཀའ་མོལ་གྲེད་དུ་བཏང་བོད་ཀྱི་སློ
ན་ཆེན་དུ་ཡི་ཕན་གྱིས་ཀྱང་བོད་ཀྱི་བཙན་པོའི་ཁྲི་རྩུང་དུ་ཕྱག་འཆལ་དེ་རྩེས

བོད་ནས་ཡི་གེ་ཡུལ་ཏེ་ལུང་ཇོ་ཞིང་ཆེན་གྱི་ས་མཚམས་སུ་ཚོགས་འདུས་
ཤིག་འཚོགས་རྒྱུ་ལྟས་པར་རྒྱ་ཡི་ཀྱང་སྤྱི་ལོ་༡༩༣༥པའི་རྒྱ་སྤྱུལ་ལོར་བོ་ལན་
ཇོ་བྱ་བའི་སར་བོད་ནམས་ཀྱི་མ་རྒྱལ་ཟམ་པ་འཛུགས་པའི་གྲབས་གཤོམ་
བྱས་ཏེ་ཤིང་མང་པོ་རྒྱ་འབྲམ་དུ་བསྐྱུལ་ཏེ་བཞག་རྒྱ་ནམས་གསང་སྟེ་སོང་
ནས་སྤོང་པོ་ཐམས་ཅད་རྒྱ་ལ་བསྐྱར་པས་ལས་དེ་མ་འགྲུབ་འོན་ཀྱང་ཞོ་མྱོ
ན་སྤོང་པའི་རྒྱ་དཔོན་ལྷན་མི་ཟེར་བ་དེ་ནོར་དད་ཆེ་བས་བོད་ཀྱིས་ཁོ་ལ་སྒྲོ
ག་རྒྱ་སྤྱད་དེ་ཟམ་པ་ལེགས་པར་གྲུབ་ཟམ་པ་འད་མཐུན་དུ་བོད་ཀྱི་དམག་
མཁར་བརྩིགས་དེ་ནས་བཟུང་བོད་དམག་ནམས་ཞོ་མྱོན་གྱི་ཟམ་པ་བརྒྱད་
དེ་རྒྱ་ཡུལ་བཙོམ་དུ་འོངས་སྤྱི་ལོ་༡༩༤༥པའི་ཤིང་ལུག་ལོར་བཙན་པོ་ཁྲི་ག
ཅུག་ལྷེ་འུ་བཙན་གྱི་སྲས་མངའ་བདག་ཁྲི་རལ་པ་ཅན་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ལོ་དེ
ར་རྒྱ་ནག་གི་དམག་དཔོན་ལྷུ་ལྷུང་ཆེ་བོད་དུ་སླེབས་ཏེ་བཙན་པོའི་གདུང་

ལ་མཆོད་པ་བྱས་སྤྱི་ལོ་༡༩༥༥པའི་ས་གྲི་ལོར་བོད་དམག་གིས་ཤེ་ཇོ་ཡུལ་
བཙམ་དེ་ཕྱི་ལོར་བོད་ཀྱི་དམག་དཔོན་ཨན་མོ་སྒོན་ཆེན་ཞང་ཞ་བཙན་མ་
དུན་སའི་གཙོ་བོ་ཞང་ཙོ་རྣམས་ཀྱིས་འབྲུམ་དམག་གཅིག་དང་ཁྱི་ལྔ་ཁྱིད་དེ
‘ཡན་གཏུ་གྲོང་ཁྱེར་བསྐྱོར་དོ་སྤྱོད་གས་མང་པོ་འཕངས་གྲོང་དཔོན་ལེ་ལུན་
ཡའི་སོགས་ཀྱིས་སྐྱབ་གཅིག་གི་ཡུན་ལ་གྲོང་ཁྱེར་བསྐྱུངས་ཤིང་ལྷགས་རི
‘བཞིགས་པས་སྤྱར་ཡང་བཙུགས་མཆོན་ལ་གྲོང་གི་ཕྱི་རོལ་ཏུ་ཐོན་ཏེ་དགྲ་
ལ་འཛིང་ཉིན་གང་འཐབ་མོ་བྱས་པས་བོད་རྣམས་ཀྱིས་སྐྱབ་གཅིག་གི་ཡུན
‘ལ་ཡང་གྲོང་ཁྱེར་དེ་འཛིན་མ་ཐུབ་ཅིང་བོད་དམག་ཁྱི་གཅིག་ཙམ་ཕམ་པར
‘བྱས།

སྤྱི་ལོ་༡༩༥༧པའི་ལྷགས་སྤང་ལོར་རྒྱ་དང་ཉོར་གཉིས་མཐུན་ལམ་གྱི་ཆིངས་
‘ཡིག་གསར་དུ་བྱས་པས་ཐོས་ཏེ་བོད་ཁྱོས་ནས་ཆེན་སའི་དཔའ་བོ་བྱ་བའི་

མཁར་བཙམ་དེ་རྗེས་བོད་ཀྱིས་སྒོན་ཞང་ཁྱིམ་གྱི་ཕྱོག་པོ་ཉར་བཏང་ཏེ་རྒྱ་ལ་མན
འ་སྒྲིལ་བའད་གྲོས་བཏང་བར་གོང་མས་ཀྱང་གསུམ་ལོ་དེར་རྒྱ་ནག་དུ་མ
ནའ་ཡིག་བཞག་སྟེ་དེ་རིང་བཙུགས་སྟེ་ལོ་༤༢༢པའི་རྒྱ་སྟག་ལོར་བོམ་ཀྱིས་
རྒྱ་ནག་ལ་ས་མཚམས་དེ་རིང་གཟུགས་དགོས་པའི་རྒྱལ་གྱི་ཡི་གེ་བཏང་ད
པོན་ལི་ཡུའང་དུན་བོད་ཀྱི་སྒོན་པོ་ནི་ལི་དང་མཉམ་དུ་བོད་དུ་མནའ་སྒྲིལ་བ
ར་བཏང་བོད་རྒྱམས་གོང་མའི་མཚན་ཆེངས་ཡིག་གི་སྟངས་དུ་འགོད་དགོས་
རྒྱལ་ནན་ཏན་དུ་སྒྲིལ་ལོ་དེར་ལྷ་སར་མནའ་ཡིག་བཞག་སྟེ་དེ་རིང་བཙུགས་
དེའི་སྟེ་ལོ་རྒྱལ་ལ་དེ་རིང་གི་ངོས་སུ་བྲིས་པའི་ཆེངས་ཡིག་གི་ནང་དོན་
མདོར་བསྟུས་ན་"བོད་རྒྱ་གཉིས་ད་ལྟར་དུ་མངའ་བའི་ཡུལ་དང་མཚམས་
སྤང་ཞིང་དེའི་ཤར་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་ནི་རྒྱ་ཆེན་པོའི་ཡུལ་རྒྱབ་ཕྱོགས་ཐམ
ས་ཅད་ནི་ཡང་དག་པར་བོད་ཆེན་པོའི་ཡུལ་ཏེ་དེ་ལས་ཕན་རྒྱུན་དགྲ་མི་འ

ཐབ་དམག་མི་དང་ས་ཡུལ་དུ་མི་ཡིད་མ་ཆེས་པ་ཞིག་བྱང་ན་མི་བཟུང་མྱིང་
གཏམ་བྱི་རྗེས་བརྒྱུད་ས་ཏེ་ཕྱིར་བཏང་དགོས་"ཞེས་སོགས་དང་མནའ་གན་
བཞག་སྟེ་དྲོ་རིང་བསྐྱངས་པའི་དུས་ཀྱང་དྲོ་རིང་ལས་"བོད་ཆེན་པོའི་ལོའི་
མྱིང་ནི་སྐྱིད་ཏྲགས་ལོ་བདུན་རྒྱ་ཆེན་པོའི་ལོའི་མྱིང་ནི་ཅང་ཀང་ལོ་དང་པོ་
ལྷགས་མོ་སྤྲང་གི་ལོའི་དག་ཆེན་རྒྱ་ར་བ་ཆེས་བཅུ་ལ་དགྲིལ་འཁོར་ལ་འཛོ
གས་ནས་རྒྱ་ཡིས་བརྟེགས་བཟུང་དོ་བོད་ཡུལ་དུ་ནི་ཕོ་བྲང་ལྷ་སའི་ཤར་ཕྱོ
གས་སྤྱ་སྟོད་ཆལ་དུ་བོད་ཆེན་པོའི་ལོའི་མྱིང་སྐྱིད་ཏྲགས་ལོ་བརྒྱད་རྒྱ་ཆེན་
པོའི་ལོའི་མྱིང་ཅང་ཀང་ལོ་གཉིས་རྒྱ་ཕོ་སྤྲང་གི་ལོའི་དབྱར་རྒྱ་འབྲིང་པོ་ཆོ
ས་དུག་ལ་དགྲིལ་འཁོར་ལ་འཛོགས་ཏེ་བོད་ཀྱིས་བརྟེགས་བཟུང་དོ་གཙོག
ས་ཀྱི་དྲོ་རིང་གིས་པ་འདི་ཡང་བོད་ཆེན་པོའི་ལོའི་མྱིང་སྐྱིད་ཏྲགས་ལོ་དགུ་
རྒྱ་ཆེན་པོའི་ལོའི་མྱིང་ཅང་ཀང་ལོ་གསུམ་པ་རྒྱ་མོ་ཡོན་བུ་ལོའི་དབྱིད་རྒྱ་འ

བྲིང་པོ་ཆོས་བཅུ་བཞི་ཉིན་རྫོང་འཕྲི་ལོ་བྲིས་སོ་"ཞེས་སོགས་བྲིས་དེ་རྒྱུ་

ས་མངའ་བདག་ཁྱིམ་ལ་པ་དང་སྐྱང་དར་མ་གཉིས་སྒྲུབ་གཤེགས་པའི་

སྐབས་སྤྱི་ཡང་རྒྱ་ནག་ནས་ཕོ་ཉ་བཏང་སྟེ་བཙན་པོའི་གདུང་ལ་མཆོད་པ་བྱ་

ས་ཚུལ་སོགས་རྒྱ་ནག་གི་ཐང་ཡིག་གསར་རྫོང་སོགས་ལས་ཤེས་ལ་དེང་

གི་བར་དུ་སྟོལ་རྒྱུ་མ་རྒྱུ་པར་བཞུགས་པ་འདི་དག་གི་སྤྱི་ཕྱོགས་དང་འ

བྲེལ་བ་བཅུགས་པའི་ལོ་རྒྱུས་རྒྱུས་རིམ་ཙམ་མོ།

